2026/1876

28.7.2026 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2026/1876 НА СЪВЕТА

от 23 юли 2026 година

за назначаване на специален представител на Европейския съюз за Сахел

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 33 във връзка с член 31, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) На 18 март 2013 г. Съветът постигна съгласие за назначаването на специален представител на Европейския съюз (СПЕС) за Сахел.

(2) На 19 ноември 2024 г. Съветът прие Решение (ОВППС) 2024/2905 ([1]), с което г-н João CRAVINHO беше назначен за СПЕС за Сахел. Мандатът на СПЕС изтича на 31 август 2026 г.

(3) Следва да бъде назначен СПЕС за Сахел за период от 12 месеца.

(4) СПЕС ще изпълнява този мандат в обстановка, която може да се влоши и да попречи на постигането на целите на външната дейност на Съюза, определени в член 21 от Договора.

(5) Необходимо е да се гарантира последователен и ефективен ангажимент на Съюза в Сахел, включително чрез назначаването на нов СПЕС, който да ръководи политическия диалог, координацията и прилагането на обновения подход на Съюза към региона на Сахел, като се отчитат изразените от държавите членки становища.

(6) Важно е да се поддържа динамиката в действията на Съюза, включително чрез заключения на Съвета относно Сахел, като същевременно продължи текущото прилагане на обновения подход на Съюза към Сахел, като се отчитат изразените от държавите членки становища,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Специален представител на Европейския съюз

1. Г-жа Birgitte MARKUSSEN се назначава за специален представител на Европейския съюз (СПЕС) за Сахел за периода от 1 септември 2026 г. до 31 август 2027 г. Съветът може да вземе решение мандатът на СПЕС (наричан по-нататък „мандатът“) да бъде удължен или прекратен по-рано въз основа на оценка на Комитета по политика и сигурност (КПС) и по предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховния представител“).

2. За целите на мандата се счита, че Сахел обхваща Буркина Фасо, Чад, Мали, Мавритания и Нигер. СПЕС също така работи, според случая, с държавите от басейна на езерото Чад и с други държави и регионални или международни образувания в Сахел и извън него, включително в Магреб и Гвинейския залив, според случая, и по-специално със съседните държави, които са засегнати от динамиката на Сахел.

([1]) Решение (ОВППС) 2024/2905 на Съвета от 18 ноември 2024 г. за назначаване на специален представител на Европейския съюз за Сахел (ОВ L, 2024/2905, 19.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2905/oj).

Член 2

Цели на политиката

1. Въз основа на политическите цели на интегрираната стратегия на Европейския съюз за Сахел, приета със заключенията на Съвета от 16 април 2021 г., адаптирането на подхода на Съюза към региона на Сахел, обсъден на заседанията на Съвета по външни работи на 11 декември 2023 г. и 19 февруари 2024 г., и Обновения подход на Съюза към региона на Сахел, утвърден на заседанието на Съвета по външни работи на 20 ноември 2025 г., и като се вземат предвид становищата, изразени от държавите членки, мандатът е да се допринася активно за и да се дава приоритет на регионалните и международните усилия за постигане на траен мир, сигурност, стабилност и устойчиво развитие в региона. Освен това СПЕС се стреми да повиши качеството, въздействието и видимостта на многостранния ангажимент на Съюза в Сахел и да утвърждава универсалните ценности и интересите на Съюза. В съответствие с насоките на Съвета СПЕС подпомага върховния представител при прилагането на обновения подход на Съюза към региона на Сахел, свързан с нарастващите рискове от несигурност и нестабилност в региона.

2. СПЕС допринася за развитието и реализирането на усилията на Съюза в региона в съответствие с международното право, включително зачитането на териториалната цялост, по интегриран начин, включително в областта на политиката, сигурността и развитието, както и за координирането на всички инструменти и заинтересовани страни, които имат отношение към действията на Съюза. СПЕС допринася за задълбочаване на усилията на Съюза за ангажираност и координация с националните, регионалните и международните механизми.

3. СПЕС действа в тясно сътрудничество и координация със Съвета, Комисията, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), делегациите на Съюза, държавите членки и други заинтересовани страни, по-специално Организацията на обединените нации (ООН) и африканските организации, по-специално Африканския съюз (АС) и Икономическата общност на западноафриканските държави (ECOWAS).

Член 3

Мандат

1. С оглед постигане на целите на политиката, посочени в член 2, мандатът е:

а) да допринася активно за изпълнението на Обновения подход на Съюза към региона на Сахел, според случая и като се вземат под внимание становищата, изразени от държавите членки, и да координира и доразвива интегрирания подход на Съюза в региона, с цел да се повиши цялостната съгласуваност и ефективност на дейностите на Съюза в Сахел, както и да се спомогне за ефективната стратегическа комуникация;

б) да поддържа отношения, включително чрез совалкова дипломация и политически контакти на високо равнище с правителства и регионални организации, както и чрез мирни споразумения и международни инициативи за посредничество и разрешаване на конфликти, с всички заинтересовани страни в региона, включително международни организации, жените, младежта, гражданското общество и диаспорите, както и държавите от Магреб, Западна Африка и басейна на езерото Чад, с цел да постига напредък във връзка с целите и интересите на Съюза и да допринася за по-доброто разбиране и положителния образ на ролята на Съюза в Сахел и региона, който е в непосредствена близост до него;

в) да представлява и да насърчава интересите и видимостта на Съюза в съответните регионални и международни форуми и във всякакви други процеси от значение за стабилността на региона;

г) да улеснява напълно координирани и интегрирани действия на Съюза в региона, като се използват всички подходящи инструменти, включително сътрудничеството за развитие, Европейският механизъм за подкрепа на мира, както дейностите на държавите членки и подкрепата на Съюза за управлението на кризи и предотвратяването на конфликти чрез действия на Съюза по линия на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) и регионални и национални усилия за стабилизиране, включително тези относно реформата в сектора на сигурността и разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията на бивши бойци, както и културното наследство по време на конфликти и кризи;

д) да поддържа тясно сътрудничество с ООН, по-специално със специалния представител на генералния секретар за Западна Африка и Сахел, АС и неговия специален представител за Мали и Сахел, ECOWAS, Комисията за басейна на езерото Чад и други водещи национални, регионални и международни заинтересовани страни, включително други специални пратеници за Сахел;

е) да следи отблизо, да анализира и да докладва за въздействието на първопричините за нестабилността и дългосрочните тенденции в региона, включително изменението на климата, загубата на биологично разнообразие, пасищното животновъдство, продоволствената несигурност и достъпа до природни ресурси, особено до земята и водата, както и да насърчава устойчивото управление и сътрудничеството по отношение на природните ресурси с цел укрепване на стабилността, и да подкрепя усилията за ограничаване на разпространението на нестабилността, като обръща специално внимание на най-уязвимите региони и на регионалните инициативи за укрепване на трансграничното сътрудничество в това отношение, включително между западноафриканските крайбрежни държави и държавите от Сахел;

ж) да наблюдава отблизо други регионални и трансгранични аспекти на предизвикателствата в региона, включително тероризма, радикализацията, организираната престъпност, хибридните заплахи и киберзаплахите, контрабандата на оръжие, трафика и контрабандата на хора, трафика на наркотици, морската несигурност, бежанския и миграционния поток и свързаните незаконни финансови потоци;

з) да следи отблизо хуманитарните и политическите последици, както и последиците за сигурността и развитието, произтичащи от големите бежански и миграционни потоци, включително вътрешно разселените лица, и по целесъобразност да участва в диалози по въпросите на миграцията със съответните органи и заинтересовани страни, както и да допринася в по-общ план за политиката на Съюза в областта на миграцията и бежанците по отношение на региона, в съответствие с целите и интересите на Съюза, за да насърчава плодотворното сътрудничество в областта на миграцията въз основа на всеобхватен подход по протежение на целия маршрут;

и) да допринася за изпълнението на съответните заключения на Съвета относно предотвратяването и борбата с тероризма и насилническия екстремизъм, да поддържа редовни политически контакти на високо равнище с държавите, засегнати от тероризма и международната организирана престъпност, и да гарантира ключовата роля на Съюза в усилията за борба с тероризма и международната организирана престъпност;

й) да следи отблизо политическите и свързаните със сигурността и развитието последици от хуманитарните кризи в региона, като взема предвид връзката между хуманитарните действия и сътрудничеството за развитие и насърчаването на дългосрочни регионални решения на кризи и конфликти;

к) да допринася, в сътрудничество със СПЕС за правата на човека, за изпълнението на политиката на Съюза в областта на правата на човека в региона, в съответствие с Плана за действие на Съюза относно правата на човека и демокрацията, насоките на Съюза в областта на правата на човека, по-специално Насоките на Съюза относно децата и въоръжените конфликти, и относно насилието срещу жените и момичетата и борбата с всички форми на дискриминация срещу тях, както и политиката на Съюза относно жените, мира и сигурността, да насърчава приобщаването и равенството между половете в процеса на изграждане на държавност, в съответствие с Резолюция 1325 (2000) на Съвета за сигурност на ООН и последващите резолюции относно жените, мира и сигурността, включително Резолюция 2242 (2015) на Съвета за сигурност на ООН, както и да подкрепя изпълнението на Резолюция 2250 (2015) на Съвета за сигурност на ООН относно младежта, мира и сигурността;

л) да продължи да наблюдава сектора на правосъдието като цяло и механизмите за отчетност, които могат да се използват за борба с безнаказаността, включително чрез изготвяне на препоръки, поддържане на редовни контакти със съответните власти в региона, Службата на прокурора на Международния наказателен съд и Службата на върховния комисар по правата на човека, както и чрез диалог със защитниците на правата на човека и наблюдателите в региона;

м) да задълбочи информираността на Съюза за местните очаквания и местния контекст чрез чести контакти в региона, включително с местни участници и въз основа на задълбочен и непрекъснат анализ на ситуацията да улеснява осмислянето им и да допринася за ранните действия, адаптацията и стратегическата и дългосрочна визия на Съюза в Сахел.

2. За целите на изпълнението на своя мандат СПЕС, наред с другото:

а) предоставя становища и докладва във връзка с формулирането на позициите на Съюза на регионални и международни форуми, според случая, така че проактивно да насърчава дипломатическите контакти и действия, които укрепват интегрирания подход на Съюза спрямо Сахел;

б) допринася за текущия преглед на всички дейности на Съюза и осъществява тясно сътрудничество със съответните делегации на Съюза и съответните държави членки.

Член 4

Изпълнение на мандата

1. СПЕС отговаря за изпълнението на мандата, като действа под ръководството на върховния представител.

2. КПС поддържа тесни връзки със СПЕС и е основното му звено за контакт със Съвета. КПС предоставя стратегически насоки и политическо ръководство на СПЕС в рамките на мандата, без да се засягат правомощията на върховния представител.

3. СПЕС си сътрудничи и работи в тясна координация със съответните отдели на ЕСВД.

Член 5

Финансиране

1. Референтната сума, предназначена за покриване на разходите, свързани с мандата (наричани по-нататък „разходите“), за периода от 1 септември 2026 г. до 31 август 2027 г., е 1 788 249,05 EUR.

2. Разходите се управляват в съответствие с процедурите и правилата, приложими към общия бюджет на Съюза.

3. Управлението на разходите се урежда с договор между СПЕС и Комисията. СПЕС се отчита пред Комисията за разходите.

Член 6

Сформиране и състав на екипа на СПЕС

1. В рамките на мандата и на предоставените финансови средства СПЕС отговаря за сформирането на екип. Екипът на СПЕС включва експерти по конкретни политически въпроси в зависимост от изискванията на мандата. СПЕС информира своевременно Съвета и Комисията за състава на екипа на СПЕС.

2. Държавите членки, институциите на Съюза и ЕСВД могат да предлагат командироване на персонал, който да работи в екипа на СПЕС. Възнагражденията на този командирован персонал се поемат съответно от командироващата държава членка, от заинтересованата институция на Съюза или от ЕСВД, в зависимост от случая. Експертите, командировани от държавите членки в институциите на Съюза или в ЕСВД, могат да бъдат командировани и за работа към екипа на СПЕС. Договорно наетите членове на международния персонал трябва да са граждани на държава членка.

3. Целият командирован персонал остава под административното ръководство на командироващата държава членка, заинтересованата институция на Съюза или ЕСВД и изпълнява задълженията си и действа в интерес на изпълнението на мандата.

4. Персоналът на СПЕС се разполага в същите помещения като съответните отдели на ЕСВД или делегациите на Съюза, така че да се гарантира съгласуваността и последователността на дейностите им.

Член 7

Привилегии и имунитети на СПЕС и на членовете на екипа на СПЕС

Привилегиите, имунитетите и допълнителните гаранции по отношение на СПЕС и на членовете на екипа на СПЕС, които са необходими за изпълнението и безпрепятственото провеждане на мандата, се договарят с приемащите държави според случая. Държавите членки и ЕСВД оказват цялата необходима подкрепа за тази цел.

Член 8

Сигурност на класифицираната информация на ЕС

СПЕС и членовете на екипа на СПЕС спазват принципите и минималните стандарти за сигурност, установени с Решение 2013/488/ЕС на Съвета ([2]).

Член 9

Достъп до информация и логистична подкрепа

1. Държавите членки, Комисията, ЕСВД и Генералният секретариат на Съвета гарантират достъпа на СПЕС до всяка информация от значение за него.

2. Делегациите на Съюза в региона и държавите членки, в зависимост от случая, предоставят логистична подкрепа на СПЕС и на членовете на екипа на СПЕС.

Член 10

Сигурност

В съответствие с политиката на Съюза относно сигурността на персонала, разположен извън Съюза за оперативни нужди съгласно дял V от Договора, СПЕС предприема всички разумно приложими мерки, в съответствие с мандата и с оглед на обстановката от гледна точка на сигурността в района, за който СПЕС отговаря, за сигурността на целия персонал, намиращ се под прякото ръководство на СПЕС, по-специално като:

а) изготвя конкретен план за сигурността въз основа на насоки от страна на ЕСВД, който включва конкретни физически, организационни и процедурни мерки за сигурност, уреждащи управлението на безопасното придвижване на персонала към и в рамките на района, за който отговаря, и управлението на инцидентите, свързани със сигурността, и създава план за действие при извънредни обстоятелства и план за евакуация;

б) гарантира, че целият персонал, разположен извън Съюза, е застрахован за висок риск съобразно условията в района, за който отговаря;

в) гарантира, че целият персонал, който се разполага извън Съюза, включително местно наетият персонал, е преминал подходящо обучение за сигурност преди или непосредствено след пристигането си в района, за който отговаря, съобразно степента на риск, определена за този район от ЕСВД;

г) гарантира, че се изпълняват всички одобрени препоръки, направени в резултат на извършените редовни оценки на сигурността, и представя на върховния представител, Съвета и Комисията писмени доклади относно изпълнението на посочените препоръки, както и относно други свързани със сигурността въпроси, в рамките на редовните доклади за напредъка и окончателния цялостен доклад за изпълнението на мандата, посочен в член 15.

([2]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

Член 11

Докладване

СПЕС представя редовно доклади на върховния представител. СПЕС докладва редовно на КПС и, когато е необходимо, на други подготвителни органи на Съвета. Редовните доклади се разпространяват чрез мрежата COREU. СПЕС представя доклади на Съвета по външни работи. В съответствие с член 36 от Договора СПЕС може да участва в информирането на Европейския парламент.

Член 12

Достъп до документи и защита на данните

1. СПЕС прилага правилата, установени в Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), както и правилата за изпълнение, установени в решението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 6 март 2025 г. ([4])

2. СПЕС защитава лицата във връзка с обработването на личните им данни в съответствие с правилата, установени в Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), и с правилата за изпълнение, приети от върховния представител за ЕСВД.

Член 13

Координация

1. В рамките на обновения подход на Съюза към региона на Сахел СПЕС допринася за единството, съгласуваността и ефективността на дейността на Съюза и съдейства за осигуряване на съгласувано прилагане или изпълнение на всички инструменти на Съюза и действия на държавите членки с оглед постигане на целите на политиката на Съюза. СПЕС редовно търси възможност за установяване на контакти с държавите членки. Дейностите на СПЕС се координират с дейностите на ЕСВД, дейностите на делегациите на Съюза и на Комисията, както и с дейностите на други СПЕС в региона. СПЕС предоставя редовни брифинги на ЕСВД, делегациите на Съюза и мисиите на държавите членки в региона.

2. На място СПЕС установява близки контакти със съответните ръководители на мисиите на държавите членки, ръководителите на делегациите на Съюза и ръководителите на мисиите по линия на ОПСО. Те полагат всички усилия, за да съдействат на СПЕС при изпълнението на мандата. СПЕС, в тясна координация със съответните делегации на Съюза, осигурява политическо ръководство на място за ръководителя на мисията EUCAP Sahel Mali. СПЕС и командващият гражданските операции се консултират помежду си при необходимост. На място СПЕС поддържа връзки и с други международни и регионални участници.

Член 14

Суброгация

С цел да се гарантира спазването на правните задължения, поети от предишни СПЕС за Сахел във връзка с членовете на екипите им, възлагането на поръчки за строителни работи, доставки или услуги и наемането на земя, сгради или друго недвижимо имущество, СПЕС става правоприемник и поема правата и задълженията на тези предишни СПЕС, с изключение на задълженията, произтичащи от тежки нарушения, за които отговорност носят единствено предишните СПЕС.

([3]) Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([4]) Решение на върховния представител на Съюза по въпросите на външната политика и политиката на сигурност от 6 март 2025 г. относно правилата за обработка на заявления за публичен достъп до документи, държани от специални представители на ЕС (ОВ C, C/2025/1951, 31.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1951/oj).

([5]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Член 15

Преразглеждане

Изпълнението на настоящото решение и неговата съгласуваност с други форми на приноса на Съюза за региона подлежат на редовен преглед. СПЕС представя на върховния представител, Съвета и Комисията редовни доклади за напредъка, а до 31 май 2027 г. – и окончателен цялостен доклад за изпълнението на мандата.

Член 16

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2026 година.

За Съвета

Председател

T. BYRNE